

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for forslaget

I henhold til apotekerloven (lov nr. 279 af 6. juni 1984) fastsættes apotekernes detailavance ved salg af lægemidler af sundhedsministeren i form af regler for beregning af avance og regler om tillæg, gebyrer, rabatter m.v. Ved fastsættelsen af reglerne søges der opnået en samlet bruttoavance, der dels kan dække udgifterne til opretholdelse af det landsdækkende apotekervæsen med et rimeligt serviceniveau, dels kan give apotekerne et rimeligt gennemsnitligt overskud. Størrelsen af den samlede bruttoavance forudsættes efter apotekerlovens § 45 fastsat ved aftale mellem sundhedsministeren og apotekernes organisation (Danmarks Apotekerforening) for en 2-årig periode. Den gældende bruttoavanceaftale udløber den 31. december 1991. Der har været ført forhandlinger mellem Sundhedsministeriet og Danmarks Apotekerforening om en ny aftale for 1992 og 1993. Det har måttet konstateres, at det ikke har været muligt at nå til enighed om en ny aftale.

Apotekerlovens § 46 anviser i et sådant tilfælde 2 mulige fremgangsmåder: Sundhedsministeren kan enten forlænge den bestående aftale med indtil 1 år eller fremsætte særligt lovforslag om fastsættelse af avancen. En forlængelse vil i den nuværende situation være klart utilfredsstillende for det offentlige og medicinbrugerne, jf. nedenfor. Regeringen har derfor fundet det nødvendigt at fremsætte lovforslag om fastsættelse af bruttoavancen.

2. Udviklingen under den gældende aftale

Siden vedtagelsen i 1984 af den gældende apotekerlov er der sket flere nedsættelser af bruttoavancen. Udviklingen i den første aftaleperiode 1985-1986 viste sig væsentligt gunstigere for apotekerne end forventet. Det resulterede i en nedsættelse af avancen i den efterfølgende aftaleperiode 1987-1988 med 105 mio. kr.

Der opnåedes ikke enighed om en ny aftale pr. 1. januar 1989. Sundhedsministeren forlængede dengang den bestående aftale i 1 år. Ved indgåelse af

den gældende aftale blev avancen pr. 1. januar 1990 nedsat med 35 mio. kr. Det aftaltes dengang også, at avancen skulle nedsættes med yderligere 15 mio. kr. den 1. januar 1992. Denne avancenedsættelse var knyttet sammen med en omkostningslettelse på vagtbelastningen. Der blev også indgået en reguleringsaftale, som indebar en automatisk regulering af avancen i 1991, såfremt nogle af forudsætningerne for indgåelse af den gældende aftale ikke holdt i 1990. Reguleringsaftalen og vagtindskrænkningen gav tilsammen anledning til en nedsættelse af avancen i foråret 1991 med ca. 42 mio. kr.

I august 1991 meddelte Sundhedsministeriet Danmarks Apotekerforening, at ministeriet i henhold til den gældende bruttoavanceaftale krævede genforhandling, fordi omsætningen af lægemidler var steget mere end forudsat. Det gav anledning til en avancenedsættelse pr. 7. oktober 1991 på 160 mio. kr. Heraf udgør de 32 mio. kr. for meget opkrævet pensionsbidrag i 1991.

I den gældende aftale for 1990 og 1991 var tilsigtet et gennemsnitligt årligt overskud pr. apoteker på 425.000 kr. i 1990-priser. Apotekernes overskud blev større end forventet i de 2 år. Det gennemsnitlige overskud i 1990 blev ca. 491.000 kr. I 1991 forventes et gennemsnitligt overskud på ca. 740.000 kr. Den afgørende årsag til, at overskuddet i 1991 bliver så meget større end forventet er den meget kraftige vækst i lægemiddelforbruget, der har fundet sted efter afskaffelse af egenbetalingsgrænsen den 1. januar 1991.

Det er intentionen i apotekerloven, at stigninger i apotekernes omkostninger som følge af pris- og lønstigninger i aftaleperioden kompenseres af, at nogenlunde tilsvarende stigninger i omsætningen vil udløse en stigende bruttoavance. Aftalesystemet skal tilskynde den enkelte apoteker til effektivisering og rationalisering af apoteksdriften. Det er derfor forudsat i apotekerloven, at rationaliseringsgevinster, der naturligvis vil påvirke apotekernes overskud, kan beholdes i aftaleperioden.

Apotekerloven forudsætter endvidere, at opnåede rationaliseringsgevinster indgår i forhandlingerne